

Thorun' 1732

Q. D. B. V.

PROPTIO NYMINE
AVCTORITATE AC IVSSV
MAGNIFICI ET AMPLISSIMI
SENATVS THORVNENSIS
AD
SOLENNEM INAVGVRATIONIS ACTVM
PROFESSORVM ORDINARIO-
RVM GYMNASII
VIRORVM
CLARISSIMORVM DOCTISSIMORVMQVE
DN. **GODOFREDI
WEISSII**

ET

DN. **SAMVELIS
THEODORI
SCHOENWALDII,**
THORVNENSIVM,

CONSVETO TEMPORE ET RITV

d. xiv. Aug. A. clo lo ccxxxii.

CELEBRANDVM

REIPVBL. PROCERES & SCHOLARCHAS
MV SARVM PATRONOS & MAECENATES

LITERARVM FAVTORES & AESTIMATORES

EA, QVA DECET, OBSERVANTIA, CVLTV ET HVMANITATE
INVITANT,

IVVENTVTVM QVOQVE STVDIOSAM

PERAMANTER CONVOCANT

RECTOR ET PROFESSORES

T H O R V N I I

Impressit Ioh. Nicolai NOBILISS. SENAT. & GYMN. Typographus.

1732.

L.A.

Sp. Rubovio.

*Ab. der Catalogs Lektionum ist noch nicht gedruckt,
Zugl. Lekt. ist vor d. Senats mit gest. Prop. Lekt.
ist. Lekt. ist vor d. Senats mit gest. Prop. Lekt.
https://rcin.org.pl
Hofmann am 26. Jy. Francisco V. d. h.
Collega primy.*

Ertullianus Afer, rigidioris non minus disciplinæ custos, quam nimis facilis & austerior Montani ἐνθουσιῶνλος defensor, acriter saepius in Philosophos dixit, quos modo Patriarchas haereticorum & Promos condos errorum appellat, modo in *Apologetico* suo negotiatores famae, inanes verborum operatores, rerum destructores, erroris interpolatores & furatores. Ardenti zelo pugnat contra eos in libro de *Traescriptione*, graviterque perstringit ac iuste illos, qui foeda commixtione & interpolatione Stoicum, Platicum & Dialecticum Christianismum proferre studuerunt. De *anima* commentatus, Socratem de eodem argumento in carcere disputantem introducit, qua occasione Philosophum *gloriae animal* vocat. Cuius sine dubio auctoritate, qua inter Latinos valuit Doctores, inductus Hieronymus, eodem modo gloriae animal & popularis auræ vile mancipium Philosophum nominavit. Observabat enim in ipsis non verum virtutis fructum s. praemium, quod gloriae esse solet, expectari, sed inani scientiae persvasione inflatos tumescere, meliores doctrinas corrumpere superbe, & licentioso pugnandi studio obtrectare inter se, modo ut splendidis populi sermonibus nomen celebraretur. Erant hi homines vel plane remoti a lumine revelationis, vel imbuti aliqua sapientia divina, quam tamen regnare in animis non patiebantur. Illos intolerabilis gloriae ebrietas, recta saepe affectata demissionis specie, audaces & garrulos fecit: hos temerarios ad sua placita Christi doctrinam praepostere transformandi. Peperit inter illos opinionum discrepantia tot sectas: hos subtilius professa impietas abduxit ab meliori luce, aut saltem a proposito diligentius mentem DEI pensitandi. Tandem illa φιλαυλία & φιλοπρωτεία degeneravit in ἰδιογνωμωσύνην & studium non cedendi, facem infelicitate praeferebant dominandi ubique aut gloriae adipiscendae fastuosa cupiditate. Crevit sic ex abusu rationis ambitio, quando, assentatoribus inventis, qui fictis approbationibus vanitatem aluerunt, in admiratione nomen esse coepit & multitudinis favore extolli. Vtinam prisca aevi haec monstra fuissent, qualia apud Veteres Scriptores magno numero leguntur. Tamen non defuerunt recentiori tempore, in quibus non minor iactantiae naevus, aut levior gloriae vanae acqvirendae fervor. Atque hi fere sunt, qui suo iudicandi acumine tantum confisi nec parem nec superiorem ferre possunt, a se autem docendos omnes, ut sapiant; censent: De ridiculo habentes aut prorsus responsione indignos, nisi qui simile nomen Philosophi profitentur. Causae huius mali sunt plerumque profanus sensus cum contemptu Scripturae S. coniunctus. Nam cum sunt αὐτοδίδακτοι, nolunt fieri θεοδιδάκτοι, ipsam Scripturam Sacram, annuente Alphonso a Castro lib. 13. c. haeres. accusantes, ac si se recte non habeat. Est praeterea insignis philautia, quae ipsos transverfos agit τέλοφωμένους, μηδὲν ἐπισαμένους, νοσῶντας περὶ ζηήσεις καὶ λογομαχίας. 1. Tim. VI. 4. Est studium novitatis & nimia vitiosaque curiositas, unde πανουργία in proponendis palliandisque placitis, Accedit

cedit libertas sentiendi & credendi, quo enim quis liberior esse potest, hoc se gloriosorem putat esse. Referri huc debet iracundia, zelus vehemens & vindictae cupiditas, ubi forte contradictum premuntur acumine: Itemque singularitas, arrogantia & contumacia in defendendis sententiis, quibus mereri nomen aliquod videntur. Convicti erroris, fucum quaerunt, & opportuno patrocinio palliare arroganter potius eum cupiunt, quam se lapsos confiteri. Gloriosius rati fore, fortium & generosorum, ut vocant, spirituum famam tenere, quam subscribere monitis, & vitas manus humiliter dare. Multos etiam feroces reddit seculi vitium, quod torrentis instar complures abripit, cum ingenia in dissensum prurientia non modo tolerari, foveri, sed & prae aliis perspicaciae, acuminis & sapientiae gloria extolli vident. Ita seculi vitium & impunita sentiendi intemperanter & scribendi consuetudo multos a veritatis tramite praecipites egit, quos alio tempore constantior veritatis tutela conservasset. Non enim semper ratione componimur, sed consuetudine saepius abducimur, quodsi pauci facerent, nollemus imitari, cum plures facere coeperint, quasi honestius sit, quia frequentius sequimur, & recti apud nos locum tenet error, ubi publicus factus est, uti **SENECAM** non male dixisse invenimus. Adeo se capi multi sinunt suis laudibus, quae tam svavem in sensus exercent tyrannidem, ut omnino gloriae animalia aut mancipia deprehendantur. Vere sapiens falsam gloriam nec aucupatur nec amat, veram tamen laudem & famam ex virtutis & bene merendi studio venientem sine reprehensione nec repudiat nec immodeste contemnit. Non obscura etiam potuerunt esse merita & eorum virtutes, quorum gratia haec debuimus praefari. Decem enim praeterlapsi sunt anni, ex quo Viri Clarissimi Doctissimique Dn. **GODOFREDUS Weiß** & Dn. **SAM. THEODOR. Schönwald**/ Thorunenſes, ad Professionem Extraordinariam in Patrio Gymnasio a Patronis vocarentur. De quorum vita, conatibus & institutis pro more recepto iam nonnulla veniunt commemoranda.

GODOFREDVS Weiß V. CL. natus An. 1690. die 6. Febr. Patre olim hic Ecclesiae ad Aed. B. V. Mar. Viro veneranda dignitate, doctrina & probae vitae exemplo conspicuo B. **GODOFR. WEISSIO**. Adolevit in paterna domo, institutione autem publica Gymnastica ductu B. Böhmii & Bertleffii, tum & nostra ita praeparatus, ut Disputatione publica moderante Rectore, *de Eruditione necessario studii Theolog. subsidio* An. 1713. ineunte vere in Academias ablegaretur. Adiit primum Wittebergam, ibidemque prae-untibus Cel. Viris **WERNSDORFFIO**, **CHLADENIO** & **WICHMANNSHAVSEN**, in coelo iam triumphantibus, tum & Sene Venerabili, D. **SCHROEERO** & D. **KLAVSINGIO**, haud proletariis Theologis operam suam addixit, ut divinis doctrinis, Philol. & Philosoph. instrueretur. An. 1715. Ienam petiit fama praestantissimorum in Theologia Doctorum **FOERTSCHII** & **BVDDEI** incitatus, quorum lectiones biblicas, in Hist. Eccles. & Theol. morali cum volupate

luptate audivit. Gratus etiam agnoscit eruditae consuetudinis & si delitatis fructum in Historia Civili, Literaria & arte Heraldica percipienda, quem accepisse recordatur a MART. SCHMEIZELIO Viro Cel. & ad Consilarii Aulici & Doct. Publici munus Halas nuper evocato. In transitu salutavit Lipsiensem & Halensem Academiam, tandemque domum An. 1721. delatus, munus sibi demandatum Professoris Extraordinarii, omni diligentia & studio Iuventuti inservienti administravit.

Alter SAM THEOD. **Schönwald**/V. CL. Thorunium a. 1698. fortitus patriam Patremque etiam Sacerdotii munere graviter in Novo Oppido perfunctum, Virum Pl. Reverendum atque Praeclariss. SAMUELEM **Schönwald**/ cuius doctrinae & meritorum laudes adhuc inter nos vigent. Egregiis literarum adiumentis in patria instructus ac praesertim iis, quae cultior exhibet humanitas, Praeceptoribus nobis decenter valedixit & cum laude dimissus fuit. Salutavit statim Ienenses Athenas, atque ob lectiones Philosophicas eximiis Magistris, SYRBIO, WVCHERERO, ob historicas SCHMEIZELIO, M. GOHREN, post id tempus sacerdotio ibi functo, ob Graecas autem & Ebraicas M. LEONH. CHR. HOFMANNO, Viris eruditionis & multorum in rem literariam meritorum gloria notis, constanter adhaesit. Inprimis multum se debere gratus praedicat Scholis doctissimis, theticis, polemicis & exegeticis in diviniore disciplina, quas summo cum Iuventutis fructu & admiratione instituit Excell. RVSSIVS: ac ne sine insigni eius benevolentiae documento discederet, ducem sibi expetiit in defendenda Dissertatione publica *de LXX. hebdomadis Danielis*. Postea immortalis memoriae Theologi WERNSDORFFII admiratione captus, Wittebergae aliquantum substitit, cuius lectionibus Theol. itemq; Theologi Venerabilis D. SCHROEERI & Cel. WEIDLERI Mathematicis interfuit cum voluptate. Exacto iam quadriennio Academico ad Batavos excurrit, lustravit civitates, audivit Viros doctos, tandem redditus Patriae ad ornandam Professoris Extraordin. provinciam evocatus, Patronorum paruit mandato, obiitque cum laude & magna Iuventutis utilitate. Iam uterque Professor Ordinarius novo MAGISTRATUS AMPLISSIMI beneficio auctus, munus auspicali Oratione ingressus operam inchoabit. Primus quidem *de Geographiae scientia hoc Seculo aucta*. Alter *de Incrementis notitiae orbis per dimensiones in agro Galliae & metationem lineae meridiana per totam Galliam perorabit*. Rector autem more consueti habita Oratione *de Ordine studiorum animae*, aditum ipsis est patefacturus. Non dubitamus de felici omine, quod certe Thorunensibus suis Thorunenses PATRONI, MAECENATES & FAVTORES sua praesentia, votis & precibus dabunt, tumque supplicare nobiscum DEO immortali pergent, ut prosperiori cursu Scholasticas res ex Civitatis pariter ac Iuventutis commodo fluere sinat. P. P. Dom. IX, post Trinit. A. O. R. clō lō ccxxxii.

••(O)••

